

ATT ARTIKULERA DET TYSTA I DANS, MUSIK OCH TEATER

Pernilla Ahlstrand

Fil.dr,

Teaterkunnande på gymnasiet; estetiska ämnen/grundskola; skolutveckling

pernilla.ahlstrand@hsm.gu.se

Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet

Kunskapande och bedömning

Två avslutade och ett pågående skolutvecklingsprojekt kommer att presenteras. Projekten har genomförts i ämnena dans och teater (gymnasieskola) samt i ämnet musik (grundskola). I två av de tre projekten används *learning study* som modell och forskningsansats. *Learning study* är en modell som både kan användas som forskningsansats och/eller skolutvecklingsmetod. I en *learning study* arbetar forskaren/utvecklingsledaren tillsammans med ett lärarlag. Gruppen undersöker gemensamt ett väl avgränsat lärandeobjekt. Utifrån analyser av elevernas/studenternas förförståelse/kunnande i relation till valt objekt så utvecklas undervisning som därefter i sin tur filmas, analyseras, revideras och provas i ett nytt klassrum. Genom att arbeta systematiskt med upplägg av undervisningen och elevernas tidigare kunnande utvinns kunskaper om lärandeobjektets beskaffenhet, vilka svårigheter som konstituerar sig i relation till lärandeobjektet och vilket kunnande som utvecklas.

Det tredje utvecklingsprojektet beskriver ett arbete med begreppsliggörande i praktiken. Där har lärare och elever arbetat gemensamt med praktiska övningar utifrån syftet att fördjupa förståelsen för begrepp och identifiera kvaliteter i ett gestaltande arbete som därefter används i relation till undervisning och genomförande av olika uppgifter.

Tidigare forskning (Ahlstrand 2014; Ahlstrand 2015; Carlgren, Ahlstrand, Björkholm, Nyberg 2015; Carlgren & Nyberg 2015; Korp 2006; O'Donovan, Price och Rust 2004; Nicol och MacFarlane-Dick 2006, Olsson 2010; Skolinspektionen 2010 och 2012; Skolverket 2010a och 2010b; Tholin 2006; Zandén 2010) har problematiserat lärares svårigheter att verbalisera och artikulera grunder för bedömning och kvalitativa aspekter av ett kunnande. Det kan delvis förklaras med att all kunskap vilar på en outtalad grund (Carlgren 2015; Polanyi 1958/1998, 1967/2009; Schön 1983). Den aspekten av bedömningsproblematiken har studerats och diskuteras av ytterligare forskare inom bedömningsfältet (Price & Rust 1999, O'Donovan et al. 2001; Freeman & Lewis 1998, Webster et al. 2000). Sadler (2013) beskriver hur sambedömning i ett lärarlag utifrån specifika exempel kan vara ett sätt att formulera och explicitgöra lärares olika bedömningsgrunder. Det övergripande syftet med de olika utvecklingsprojekten är således att gemensamt formulera kvaliteter i relation till ett gestaltande arbete som kan fungera som explicita kriterier i förhållande till återkoppling och bedömning.

Utgångspunkten är att kvaliteter som ska bilda underlag för de kriterier som bedömningen utgår från behöver utvecklas i nära relation med pågående undervisning och det innehåll som är i fokus. De matriser som så att säga formuleras ”utanför klassrummet” innebär, som forskningen visat, svårigheter för elever/studenter att ta till sig och förstå. Jag har, tillsammans med olika lärarlag, arbetat med fenomenografiska analyser (Marton 1981,1994) av filmat material. Resultaten presenteras i tre olika utfallsrum där både beskrivningskategorier och aspekter av fenomenet bidrar till beskrivningen av innebörden av det kunnande som förväntas utvecklas.